

Kansalaisten kannanotto metsien puolesta¹ 15.5.2025

Metsä on miljoonien vuosien aikana kehittyneiden ja keskenään kytkeytyneiden eliöyhteisöjen verkosto. Se on ilman, veden, hapen ja vielä pitkälti tutkimattoman maaperän monimuotoinen kudelma, joka uusintaa ja ylläpitää elämää. Metsä on siis paljon muuta kuin puukuutioita ja selluloosaa. Suomessa monet kuitenkin näkevät metsän yksipuolisesti puuntuotannollisen hyötynäkökulman ja tulostavoitteiden kautta. Lyhytnäköisen taloudellisen hyödyntävoittelun sijaan metsää tulee tarkastella kokonaisvaltaisesti. Kukoistava ja monimuotoinen metsäluonto on myös suomalaisten hyvinvoinnin kulmakivi. Kriisiytävissä ja epävarmuuden täyttämässä maailmassa metsä on suomalaisten henkireikä, suoja ja palautumisen paikka niin fyysisesti kuin henkisesti.

Kohtuus on tärkeä hyve, joka on kulutuskulttuurin kiihtyessä jäänyt myös Suomessa unohduksiin. Kulutuksen ja materiaallisen elintason jatkuvan kasvattamisen sijaan me kansalaiset korostamme planetaarista hyvinvointia, missä kaikilla on riittävästi (*sufficiency*)² eikä kenelläkään liikaa. Monet kestävyystutkijat pitävät talouskasvupakkoa keskeisimpänä esteenä kestävyydelle.³ Jatkuvan talouskasvun tavoittelun sijaan meidän on löydettävä uusia tapoja olla, tietää ja ajatella sitä, mitä talous, hyvinvointi ja metsä ovat talouskasvun jälkeen. On kohtuutonta, että etenkin vanhoja, monimuotoisia ja luonnontilaisia metsäalueita, joita on Suomessa jäljellä enää vähän, uhkaa metsäteollisuuden kasvuun ja voittoihin liittyvät pyrkimykset. Metsäluonnon elpymisen tulee alkaa meidän kaikkien yhteisistä, valtion ja kuntien metsistä. On korkea aika katsoa metsää uusin silmin, jotta voimme yhdessä toipua ja voida paremmin.

Vaativuksemme Suomen metsäluonnon hyväksi:

1. Luontolaki säädettävä ja luontovaltuutetun virka perustettava koordinoimaan eri tahojen yhteistyötä
2. Periaatepäättös kaikkien valtion mailla sijaitsevien vanhojen, luonnontilaisten ja lähes luonnontilaisten metsien suojelusta
3. Vähintään 30 % suojelu saavutettava Suomessa kattavasti
4. Metsäluontotyyppien ennallistamisesta huolehdittava EU:n ennallistamisasetuksen mukaisesti
5. Hakkuutasot on palautettava kestävälle tasolle ja metsät hiilinieluiksi; ympäristö- ja ilmastopoliittikaan kiireellisiä päätöksiä

Näiden kohtien tulee olla laissa velvoittavia, koska vapaaehtoisuus ei ole tähän mennessä toiminut.

1. Luontolaki ja luontovaltuutetun virka perustettava koordinoimaan yhteistyötä

Tarvitsemme ilmastolain kaltaisen luontolain, jossa säädetään tavoitteet ja puitteet Suomen luontopolitiikan suunnittelulle ja sen toteutumisen seurannalle.⁴ Luontolain puitteissa yhteiskunnan ja talousjärjestelmän luontovaikutuksia ohjataan systemaattisesti ja kokonaisvaltaisesti. Luonnon tilaa koskevan tutkimus- ja seurantatiedon on ohjattava lakiin perustuvaa päätöksentekoa.⁵

Luontovaltuutetun virka on perustettava koordinoimaan yhteistyötä eri ministeriöiden ja tahojen välillä.⁶

2. Periaatepäättös kaikkien valtion mailla sijaitsevien vanhojen, luonnontilaisten ja lähes luonnontilaisten metsien suojelusta

Luonnontilaisten ja lähes luonnontilaisten metsien sekä vanhojen metsien suojelu on yksi kiireisimmistä toimista uhanalaisen metsälajiston heikkenemisen pysäyttämiseksi niin koko EU:ssa kuin jäsenvaltioissa.⁷ Euroopan Komission kriteerityöryhmän maaliskuussa 2023 linjaaman varovaisuusperiaatteen⁸ mukaisesti on kiireellistä turvata hakuilta kaikki ne luonnonmetsät, joiden luontoarvot ovat jo olemassa olevan kriteeristön ja Luonnonmetsä-työryhmän ja Luonnonmetsät Sápmi -työryhmän kartoitustyön nojalla tiedossa.⁹ Lisäksi on huomioitava ja suojeltava Metsähallituksen alue-ekologisen verkoston kohteet (erityisesti aarnialueet).

Myös vanhojen ja luonnontilaisten metsien puskurivyöhykkeiden turvaamista on edistettävä. Erityisesti eteläisessä Suomessa myös potentiaaliset kohteet, kuten vanhat talouskäytön heikentämät metsät, tarvitsevat suojelua, sillä vanhoja ja luonnontilaisia metsiä on siellä jäljellä enää hyvin vähän. Saamelaisalueilla tarvitaan viipymättä omat prosessinsa, jossa suojelurajauksia ja -päättöksiä tarkastellaan alueen eri käyttötarpeet ja saamelaiden maankäyttöoikeudet huomioiden, FPIC-periaatetta noudattaen.

HUOM! Kansalliset kriteerit eivät saa vesittää Euroopan komission ohjeistamaa arvokkaan metsäluonnon suojelemista.

3. Vähintään 30 % suojelu saavutettava Suomessa kattavasti

Suomi on sitoutunut saavuttamaan EU:n biodiversiteettistrategian¹⁰ sekä YK:n luontokoukussa vuonna 2022 sovitut Kunmingin-Montrealin luontotavoitteet¹¹ vuoteen 2030 mennessä. Molemmissa dokumenteissa on linjattu, että vähintään 30 % maa-alueista ja 30 % merialueista pitää asettaa tehokkaaseen suojeluun. Lisäksi tiukan suojelun piirissä on vähintään kolmasosa unionin suojelualueista, mukaan lukien kaikki jäljellä olevat vanhat ja luonnontilaiset metsät.

Valmisteilla oleva kansallinen luonnon monimuotoisuusstrategia ei saa jäädä tavoitteiden tasolle, vaan sen on johdettava toimenpiteisiin: tavoitteiden saavuttaminen on varmistettava konkreettisilla teoilla ja niiden vaikutuksia seuraamalla. Suojelualueet ovat

tarkoitettu arvokkaiden ekosysteemien, eliölajien ja niille tärkeiden elinympäristöjen turvaamiseksi eikä kriittisten raaka-aineiden louhimiseen tai energian tuotantoon.

4. Metsäluontotyyppien ennallistamisesta huolehdittava EU:n ennallistamisasetuksen mukaisesti

Metsäluonto köyhtyy monimuotoisuudeltaan myös Suomessa. EU:n ennallistamisasetuksen mukaan on muun muassa huolehdittava riittävästä lahopuun määrästä, yhtenäisten metsäalueiden riittävästä määrästä, lintulajiston monimuotoisuudesta ja lajimäärästä sekä metsien hiilensidonnasta.¹²

Ennallistamisasetuksen mukaisesti tavoitteena tulee myös Suomessa olla metsäluonnon monimuotoisuuden lisääminen sekä luonnonkiertojen ja -prosessien, kuten veden ja ilman puhdistamisen, pölytyksen ja tulvien ehkäisyn, tukeminen. Lisäksi on tuettava ja reilusti lisättävä metsien hiilensidontaa ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

Ennallistamisasetus on tärkeä askel kansainvälisten sopimusten ja luonnonsuojelutavoitteiden saavuttamiseksi, mihin Suomen valtion ja myös metsäteollisuuden tulee sitoutua tiukasti.

5. Hakkuutasot on palautettava kestäväälle tasolle ja metsät jälleen hiilinieluiksi - ympäristö- ja ilmastopolitiikkaan kiireellisiä päätöksiä

Hakkuiden kokonaismäärän vähentämisellä on välittömiä ilmastohyötyjä. Hakkuumääriä vähentämällä palautetaan myös Suomen metsät jälleen hiilinieluiksi. Suomen metsät ovat kääntyneet päästölähteeksi, koska puuston nielut eivät enää riitä kattamaan metsien maaperän päästöjä.¹³

Lisäksi ilmasto- ja luontotavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan uusia ohjauskeinoja.¹⁴ Metsän kiertoajan pidennys, hiilikorvaus, maankäytön muutosmaksu¹⁵ sekä puurakentamiseen kannustaminen muodostavat yhdessä lupaavan ohjauskeinokokonaisuuden, jolla voitaisiin edistää metsäsektorin ilmastonmuutoksen hillintätavoitteita kustannustehokkaasti ja keskeiset hiilivarastot huomioiden.¹⁶

Ilmasto- ja luontokysymykset on ratkaistava yhtenä kokonaisuutena. Ilmaston lämpenemisen hillintä ei saa kiihdyttää luontokatoa. Merkittävää lisärahoitusta tarvitaan Metso-, Helmi- ja Nousu-ohjelmiin. Suomessa on edelleen käytössä runsaasti ympäristölle haitallisia tukia, jotka hidastavat kestävyyssiirtymää. Näistä olisi syytä luopua. Esimerkiksi metsätaloutta tuetaan, vaikka puulle on olemassa toimivat markkinat, joilla toimii maksukyisiä ostajia.¹⁷

Esimerkkejä muista merkittävistä ohjauskeinoista luontokadon, vesistöjen ja ilmastotyön kannalta ovat: yleinen metsien käytön suunnittelujärjestelmä joka yhdistää ympäristö- ja luonnonvarahallintoa ja alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää; valtion metsien tuottotavoitteen pienentäminen; valtion vanhojen ja luonnonmetsien suojelu tieteellisin perustein; kestävien alueellisten hakkuukiintiöiden vieminen lakiin; lintujen pesimäaikainen hakkuukiello; purojen pelastusohjelma; uudisojituksen kieltäminen ja kunnostusojitus

luvanvaraiseksi saattaminen; voimakkaiden harvennusten sääntely; metsälain 10 §:n erityisen arvokkaat elinympäristöt luonnonsuojelulakiin; uudistushakkuiden läpimitta- sekä ikärajojen palautus.

Toukokuussa 2025

Meidän metsämme -työryhmä

info (at) meidanmetsamme.org

Toni Ruuska, 0504365065

<https://www.facebook.com/mmetsamme>

<https://www.instagram.com/mmetsamme>

#meidänmetsämme

Viitteet:

- 1 Meidän metsämme -kansalaisliike sai alkunsa suuresta kansalaisten metsägaalasta 28.10.2018, jossa toimme esiin ihmisten syvän ilon Suomen metsäluonnosta sekä vakavan huolen siitä, miten metsiemme monimuotoisuus hälyttävistä raporteista huolimatta köyhtyy ja ilmastonmuutos etenee.
- 2 [Climate Change 2022, Mitigation of Climate Change. Summary for Policymakers](#)
- 3 Esim. Heikkurinen ja Ruuska, Kestävän elämän manifesti (2022); Ks. myös Majava s. 398, teoksessa Ympäristömytologia (2021), sekä [Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti: Kansanterveystieteen ekologinen käänne – Kohti ekososiaalista terveysparadigmaa](#)
- 4 [Selvitys: Uusi luontolaki vahvistaisi luonnon monimuotoisuuden turvaa | Itä-Suomen yliopisto](#)
- 5 JYX – [Täsmäratkaisuja kestävään tulevaisuuteen : suosituksia planetaarisen hyvinvoinnin tukemiseen poliittisessa ohjelmatyössä](#)
- 6 [Ympäristöjärjestöt huolissaan vanhojen metsien suojelusta – WWF Suomi](#)
- 7 [Luonnontilaiset metsät ja vanhat metsät Suomessa: Euroopan komission ohjeet ja kansallinen tarkastelu](#)
- 8 [Guidelines for Defining, Mapping, Monitoring and Strictly Protecting EU Primary and Old-Growth Forests – European Commission](#)
- 9 [Valtion suojelemattomat arvometsät –raportti](#)
[Valtion suojelemattomat arvometsät, osa II – raportti](#)
[Valtion suojelemattomat arvometsät, osa III -raportti](#)
[Sápmín luonnonmetsien kartoitus](#)
- 10 [European Commission, Directorate-General for Environment, EU biodiversity strategy for 2030 – Bringing nature back into our lives, Publications Office of the European Union, 2021](#)
- 11 [Avoin kirje Suomen hallitukselle ennallistamisasetuksen puolesta äänestämiseksi](#)

12 https://environment.ec.europa.eu/topics/nature-and-biodiversity/nature-restoration-regulation_en?prefLang=fi&etrans=fi

13 <https://www.luke.fi/fi/uutiset/kasvihuonekaasuinventaarion-ennakkotiedot-2023-metsat-ovat-kaantyneet-paastolahteeksi-koska-puuston-nielu-ei-ena-riita-kattamaan-metsien-maaperan-paastoja>

14 [Metsänielujen kehityssuunnat vuosina 2021–2025 ja suhde EU-velvoitteisiin sekä ohjauskeinot nielujen vahvistamiseksi](#)

15 [Maankäytön muutosmaksua valmistelleen työryhmän loppuraportti](#)

16 [Politiikkasuositus: Suomen ilmastotavoitteita ei saavuteta ilman vaikuttavia metsäsektorin ohjauskeinoja – Jukuri](#)

17 [Politiikkasuositus: Metsätalouden vesistö- ja ilmastopäästöjä voidaan hillitä välttämällä avohakkuuta ja niihin liittyviä ojitustoimia – Jukuri](#)

Sanasto:

Biodiversiteetti tarkoittaa elämän monimuotoisuutta kaikissa muodoissaan planeetallamme. Se kattaa lajien määrän, niiden geneettisen variaation moninaisuuden sekä eri elämän muotojen vuorovaikutuksen monimutkaisissa ekosysteemeissä. Käytetään myös ilmaisuja; luonnon monimuotoisuus, elonkirjo, luonnonkirjo, joilla on sama merkitys

Hiilikorvaus on valtion metsänomistajalle maksama rahallinen korvaus hiilivaraston kokoon perustuen

Kohtuus tarkoittaa asioiden riittävyyttä eli toimenpiteitä ja päivittäisiä toimintatapoja, joilla vältetään energian, materiaalien, maan ja veden liikakäyttöä ja edistetään samalla ihmisten hyvinvointia planeetan rajoissa

Luontokato on ihmisen toimista johtuva luonnon monimuotoisuuden nopea väheneminen.

Maankäyttö maanpeitettä (ekosysteemejä) muuttava käyttö. Luonnon monimuotoisuuden yhteydessä maankäytöllä tarkoitetaan myös luonnonvarojen käyttöä siltä osin, kun se muuttaa maanpeitettä (esimerkiksi metsien hakkuu, soiden ojitus tai ennallistaminen)

Maankäytönmuutosmaksu (metsäkatomaksu) on sääntelyyn pohjautuva korvaus, joka maksetaan metsän pysyvistä hävittämisestä ja metsäalan muuttamisesta toiseen käyttöön, kuten pelloksi tai rakennetuksi maaksi. Maankäytön muutosmaksua tarvitaan erityisesti vähentämään suometsien raivauksesta aiheutuvia päästöjä

Planetaarinen terveys ja hyvinvointi Ihmisen ja muun luonnon terveys ja hyvinvointi ovat riippuvaisia toisistaan